

СИСТЕМА БОЙОВОЇ ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬК

Діє ефективніше.

Нині в арміях провідних країн підпрацюванні завдань з вогневої і тактичної підготовки екіпажів бронетехніки, бойових обслуг ЗРК та ПТРК, а також підрозділів і частин надано перевагу тренажним системам, побудованим на базі останніх досягнень мікроелектроніки та комп'ютерних технологій.

Сергії ВОРОНКОХ «Народна армія»

Але, як свідчить практика, такий спосіб не лише в десятки разів дорожчий за використання тренажно-модельних засобів, але й не забезпечує формування і підтримання висококваліфікованих сталих навичок бойового застосування озброєння та техніки, бойового задоволення та підрозділів в умовах, наближених до бойових.

Підвищують інтенсивність та ефективність

Наприклад, керішчівню збройних сил США, або підвищують інтенсивність та ефективність бойовій підготовці, вже тривалий час введуть до процесу підготовки процесів навчання особового складу. Зокрема, у сухопутних військах широко застосовують різноманітні тренажери, імітатори і моделюючі системи.

Так, фахівцями одного з навчальних центрів армії США свого часу підхвадували, що застосування імітатора стрільцкої зброї «Модель-70 Ультрон» (з варіантами для стрільби з автоматичних гвинтівків М16А1 та А-2, пістолета М9, гвинтівки G3 та інших видів стрільцкої зброї), а також із гранатометів) дозволило засвоїти на обстрільному полі 228 тис. дол. на рік. Для сухопутних військ це означає, що кожен військослужбовець відвіданя, який виконує вправу за допомогою імітатора, заощаджує 488 набойів. А використання в танковому батальйоні тренажера для стрільби з танкової гармати, зазалежно від її калібру, економить 0,3-2 млн дол на рік. До цієї суми також додаються ще 300 тисяч доларів, заощаджених на паливі та моторесурсах. При цьому вартість танкового тренажера, наприклад, типу СОРТ (для вогневої підготовки), уключається впродожд одного-трох років.

Актуальність подальшого вдосконалення технічних засобів навчання для підвищення якості професійної підготовки особового складу розуміють й у збройних силах Російської Федерації. Останнім часом у системі підготовки військ почали запроваджуватися тренажні засоби як для фахового навчання окремих військослужбовців і підрозділів (екіпажів, розрахунків, взводів та рот) у цілому, так і для підготовки органів управління тактичної ланки («батальйон — бригада»).

У них також були успішно проведені державні випробування автоматизованої системи тактичної підготовки. Вона дозволяє здійснювати лазерну імітацію стрільби й ураження, автоматично відслідковувати дії підрозділів та готувати відомості, які необхідні керівникам на чині підбиті підсумки. На завершальній стадії перебуває й низка дослідно-конструкторських робіт зі створення універсальних тренажерів для всіх ланок бронетанкового озброєння, системи для навчання фахівців та підготовки командної

застосуємо єдині підходи і стандарти, також і міжнародні, що дозволяє інтегрувати тренажери різного призначення — танкові, протипанчерні, протиповітряної оборони та артилерійські в тактичні тренажери підрозділів. Скажімо, кардинальна відмінність розробленого тренажера мотострільцкої батальйону полягає в тому, що на виснаженій ділянці місцевості можуть «вловити» один проти одного екіпажі та підрозділи. Тим самим досягається максимальне наближення до умов ведення двостороннього бою, що, на жаль, неможливо відтворити під час тактичних занять або навчань на полігоні.

Тут по справу пишуться і створенням тренажером бригадного навчального центру, на якому можна вести двоступеневу двосторонню командно-з'язки навчання у ланці «бригада — батальйон». Локальною мейркою та системою зв'язку послідує між собою 60 автоматизованих робочих місць — керівництво навчань, командні пункти та пункти управління військами. Крім того, в тренажній системі спеціальні програми забезпечення дозволяють інтерактивну імітацію моделей взаємодій військового бою.

Поглиблення двох форм навчання

Перша проблема — на його полугомі поглядів у рівні розуміння військовим керівництвом ролі та місця власних навчально-тренувальних засобів у бойовій підготовці військ. Адже сучасні тренажні засоби дозволяють значно ширше подолати головини, не допускати зайвих і невправ на шляху озброєння та військовій техніці, відсутності противника, неможливості створення умов двостороннього бою. Тоді як сучасні тренажні засоби дозволяють командирам, підрозділам та частинам (бойовим обслугам) діяти в навчальному бою не проти умового противника, а протиставити поділеним колам, які вживають всі можливих заходів, або досити у бою перемоги.

Важко в тому звичайно знача частині військових керівників досі вважають, що винцем бойовій підготовці є проведення ротики, батальйонних і бригадних тактичних занять з бойовою стрільбою, а навчально-тренувальні засоби можуть виконувати тільки допоміжну роль. При цьому ними повністю ігноруються той цілий ряд переваг, над якими можна навчань з бойовими стрільбами супротивника немає, він лише позачасовий. Але чи він дійсно так, як у реальному бою? Чи мають підрозділи в однієї частини, такій імітації виважені протигляди (здійснення маршів, розгортання підрозділів у передбоюї та бойовій порядку, мітацію або відом атаку противника). Тоді як основний об'єкт завдань тактичної підготовки не виконується (ведення розвідки, викриття розташування супротивника, управління діями екіпажів і підрозділів та їхнім вогнем у ході бою, організації та практичної взаємодії з протиглядами та засобами, сусідами, підрозділами і родів військ, використання можливостей старшого начальства). До головних недоліків тактичних навчань з бойовою стрільбою належить неможливість повторення тактичних ситуацій з метою відпрацювання найбільш ефективних способів та прийомів виконання тактичних завдань.

На погляд Олександра Матвієвського, недооцінка навчально-тренувальних засобів призводить до негативних наслідків, які суттєво знижують якість бойової підготовки підрозділів і частин усіх родів військ Сухопутних військ на всіх етапах внаслідок практичного відсутності імітації навчально-матеріальної бази та гальмування створення нової; використання суб'єктивних «приближних» методів оцінювання рівня підготовки військ; використання засобів імітації навчання (бойових обслуг) та підрозділів і частин, обмежені можливості з підготовки кваліфікованих кадрів та злагодження бойових обслуг механізмів руху, зокрема артилерійських та артилерійських підрозділів, підрозділів військ ППО Сухопутних військ та армійської авіації.

Друга проблема — ілюзія маловартисності організації бойової підготовки на базі тренажних засобів. Адже нині найбільш характерною особливістю сучасної поглядів військово-технічного керівництва на рівні тренажних засобів у бойовій підготовці є цілковита невпевненість у тому, що це достатньо дешевий спосіб вирішення всіх проблем. Наприклад, в одному з

Змодельювати

керівних документах з організації бойової підготовки зазначено, що «форми і методи проведення заходів підготовки обіраються та визначаються таким чином, щоб більша частина навчального часу відводилася на підготовку військових частин (підрозділів) з максимальним використанням математичних моделей бойових дій, розрахунково-інформаційних задач та тренажерів з метою зменшення витратності навчального процесу».

Тобто був-лише обіртування необхідності придбання тренажних засобів базується на розрахунках економії пально-масляних матеріалів та безпирисах. Звичайно, якщо цю теоретичну розглядати питання використання тренажерів у практиці бойовій підготовці військ, то дійсно створюється враження економії, оскільки потреба тільки електроенергії для живлення тренажерів та витрати на їхнє технічне обслуговування. Зарубіжний досвід свідчить, що заняття на тренажерах можуть займати 50-70%, а заняття в полі — 30-50% від часу, відведеного на бойову підготовку. Тож начебто дійсно можна економити пально, безпирисах, технічний ресурс озброєння та військовій техніці.

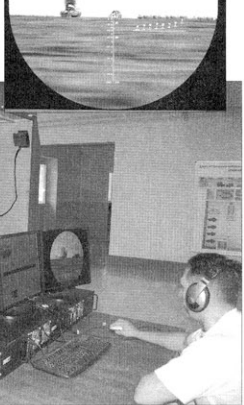
Проте, якщо врахувати необхідну кіль-

кість тренажних засобів для забезпечення повноцінного навантаження на тих, хто навчанням, наприклад військового командову тренажерів механізованої бригади (наведена у таблиці), а також вартість тренажерів (витрати Міноборони на придбання спеціально-тренувального комплексу УТКС М-8МТБ та комплексного тренажера КСТС-21М для льотчиків МіГ-29 становлять десяткі мільйони гривень), то ціна бойовій підготовці на базі тренажних засобів зменшується несуттєво. До того ж сучасні тренажери (напівавтономні тренажери вогняної і вогневої підготовки, тренажери стрільби та ураження, штабні і тактичні тренажери) з складними програмно-апаратними комплексами з досконалими спеціальними програмним забезпеченням, засобами візуалізації та динамічними платформами. Навля створюються інтегровані системи, які подіють у відомому віртуальному просторі значну кількість тренажних засобів різного призначення.

Тому не дивно, що на розробку тренажних засобів витрачаються чималі кошти. Не дарма за кордоном у вимонанні цього найважливішого завдання зайдні не тільки і не стільки самі збройні сили, а саме уряди і парламенти таких країн, як США, Великобританія, Франція, Німеччина, Ізраїль. Адже тільки завідники розуміють своєї відпочитності перед виборцями у справі забезпечення необхідної безопатності збройних сил країни ставе можливість виділення значних бюджетних коштів на вдосконалення навчально-тренувальної бази для бойової підготовки військ.

Тож вважати дешевшою системою бойової підготовки, побудовану на тренажерах засобах, некоректно. Головна завдання такої системи — відтворити умови двостороннього загально-військового бою, що є запорукою ефективного підготовки військ. Третя проблема полягає у відсутності кординатції дій тих структурних підрозділів, які відповідають за стан навчально-матеріальної бази бойової підготовки військ. Чи не цим почасти можна пояснити низьку ефективність навчань у полі за рахунок зазалеждів сформованих навичок володіння зброєю та високого рівня збалансованості екіпажів та підрозділів, — підсмавує Олександр Матвієвський.

Як на мене, то підготувати на базі тренажерів притаманні і певні недолми. Але, самарпер, вони не дозволяють відцвіту реальну роботу на бойовій техніці під час польового виходу та відтворити властиву при стрільбі справжньому безпирисах обстановку, дим,

не є самоціллю і не забезпечити виконання всього обсягу завдань вогневої і тактичної підготовки підрозділів і частин усіх родів військ. Мета бойової підготовки може бути досягнута лише в результаті органічного поєднання занять та навчань з використанням тренажерів та озброєння і бойової техніки. Роль тренажних засобів у процесі бойової підготовки полягає в тому, щоб забезпечити ефективність навчань у полі за рахунок зазалеждів сформованих навичок володіння зброєю та високого рівня збалансованості екіпажів та підрозділів, — підсмавує Олександр Матвієвський.

Як на мене, то підготувати на базі тренажерів притаманні і певні недолми. Але, самарпер, вони не дозволяють відцвіту реальну роботу на бойовій техніці під час польового виходу та відтворити властиву при стрільбі справжньому безпирисах обстановку, дим,

Фотю Віталія СІНА

Від редакції. Сподіваємось, що вилкдені в матеріалі погляди на проблему створення та функціонування навчально-тренувальної бази Сухопутних військ спонукають відповідних фахівців до дискусії на сторінках газети «Народна армія» щодо вдосконалення бойової підготовки ЗС України.

Table with 3 columns: №, з/п, Тип тренажера, К-ть, шт.

нінь мікроелектроніки та комп'ютерних технологій. Та все ж такі основний напрямком науково-технічної діяльності НВБТ «Енергія 2000» — створення тактичних тренажерів, на базі яких можна готувати кваліфікованих офіцерських кадрів, що здатні успішно виконувати завдання з управління військами та підрозділами в сучасному бою. — Наші тренажери мають високий рівень новизни, що підтверджується відомими патентами та свідоцтвами про реструктуризацію авторських прав, — акцентує заступник генерального директора НВБТ «Енергія 2000» з науки кандидат воєнних наук Олександр Матвієвський. — Аде при їхній розробці